

LIFE / FIT FOR REACH

Kemikaalide riskijuhtimise töövahendid ettevõtetele ja koolitusprogrammi tutvustus

Heli Nõmmsalu
Balti Keskkonnafoorum
10.06.2026

Projekti "Kemikaalidega seotud riskide juhtimine ja alternatiivide hindamine: vahendid ja parimad tavad ringluse toetamiseks, jätkusuutlikumate toodete loomiseks ja kahetsusväärse asendamise vältimiseks" (LIFE FitForREACH-2, No. 101113947 — LIFE22-ENV-EE-LIFE FitforREACH-2) kaasrahastatakse Euroopa Liidu LIFE programmist.

LIFE / FIT FOR REACH toetab

ettevõtteid kemikaalide tõhusamal haldamisel
ja ohtlike ainete asendamisel

Juhendid

Praktilised töövahendid

Töövahendid

Projekti meeskond on kokku pannud erinevaid juhendeid ja praktilisi töövahendeid, et aidata ettevõtteid kemikaalide kasutamisega seonduvate väljakutsetega.

Juhendid

Praktilised töövahendid

Põhjalikuma valiku ingliskeelseid töövahendeid ja juhendeid leiate meie ingliskeelselt veebilehelt [Tools](#) alt. Sealt leiate ka need materjalid, mida ei ole eesti keelde tõlgitud.

Post

Share

TÖÖVAHENDID

KASULIKUD VIITED

ASENDAMISE
NÄITED

KKK

OHTLIKE AINETE
ASENDAMINE

Juhendid **Praktilised töövahendid**

Praktilised töövahendid

Põhjalikuma valiku ingliskeelseid töövahendeid leiate meie ingliskeelselt veebilehelt [Tools](#) alt. Sealt leiate ka need materjalid, mida ei ole eesti keelde tõlgitud.

- + KEMIKAALIARVESTUSE TÖÖVAHEND
- + KEMIKAALIDE ARVESTUSTABEL
- + KEMIKAALI OHUKAART
- + OHUTUSKAARDI KONTROLLNIMEKIRI (SDS KVALITEEDI KONTROLL)
- + LIHTNE ALTERNATIIVIDE HINDAMISVAHEND SEGUDE TOOTJATELE
- + CHEMSELECT - KEMIKAALIDE JÄTKUSUUTLIKKUSE HINDAMISE TÖÖVAHEND

 TÖÖVAHENDID

 KASULIKUD VIITED

 ASENDAMISE NÄITED

 KKK

OHTLIKE AINETE
ASENDAMINE

Juhendid **Praktilised töövahendid**

Juhendid

Põhjalikuma valiku ingliskeelseid juhendeid leiate meie ingliskeelselt veebilehelt [Tools](#) alt. Sealt leiate ka need materjalid, mida ei ole eesti keelde tõlgitud.

- + KEMIKAALIDE RISKIJUHTIMISE KÄSIRAAMAT SEGUDE TOOTJATELE

KEMIKAALIDE RISKIJUHTIMISE KÄSIRAAMAT TOODETE TOOTJATELE
KEMIKAALIDE RISKIJUHTIMISE KÄSIRAAMAT TEENUSEPAKKUJATELE
HOW TO USE EMAS FOR IMPROVED CHEMICALS MANAGEMENT: A GUIDE

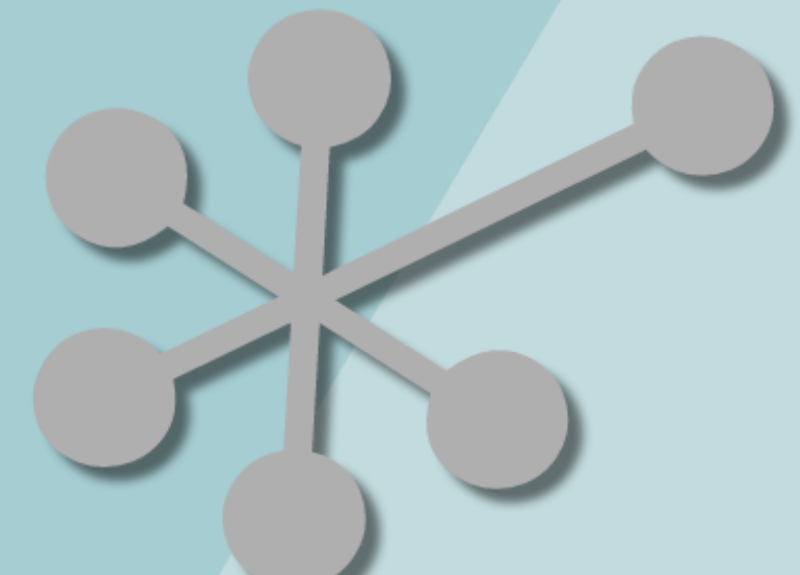
Kemikaalide riskijuhtimise käsiraamat segude tootjatele

- juhised ettevõtte kemikaalide riskijuhtimissüsteemi (*Chemicals Risk Management System*) loomiseks või olemasoleva täiendamiseks
- esitab juhtimissüsteemi süstemaatilisel ja liigendatult
- on üles ehitatud tööriistakastina, millest saab rakendamiseks valida üksikuid elemente

- ✓ Arusaamine sellest, milliseid elemente on vaja korraliku kemikaalide riskijuhtimise tagamiseks ja kuidas nad on omavahel seotud
- ✓ Selgitab üksikasjalisemalt mitmesuguseid elemente ja nende rakendamise võimalusi
- ✓ Peatükkide lõpus on toodud töövahendid ja täiendavad teabeallikad

LIFE / FIT FOR REACH

Kemikaalide
riskijuhtimise
käsiraamat segude
tootjatele

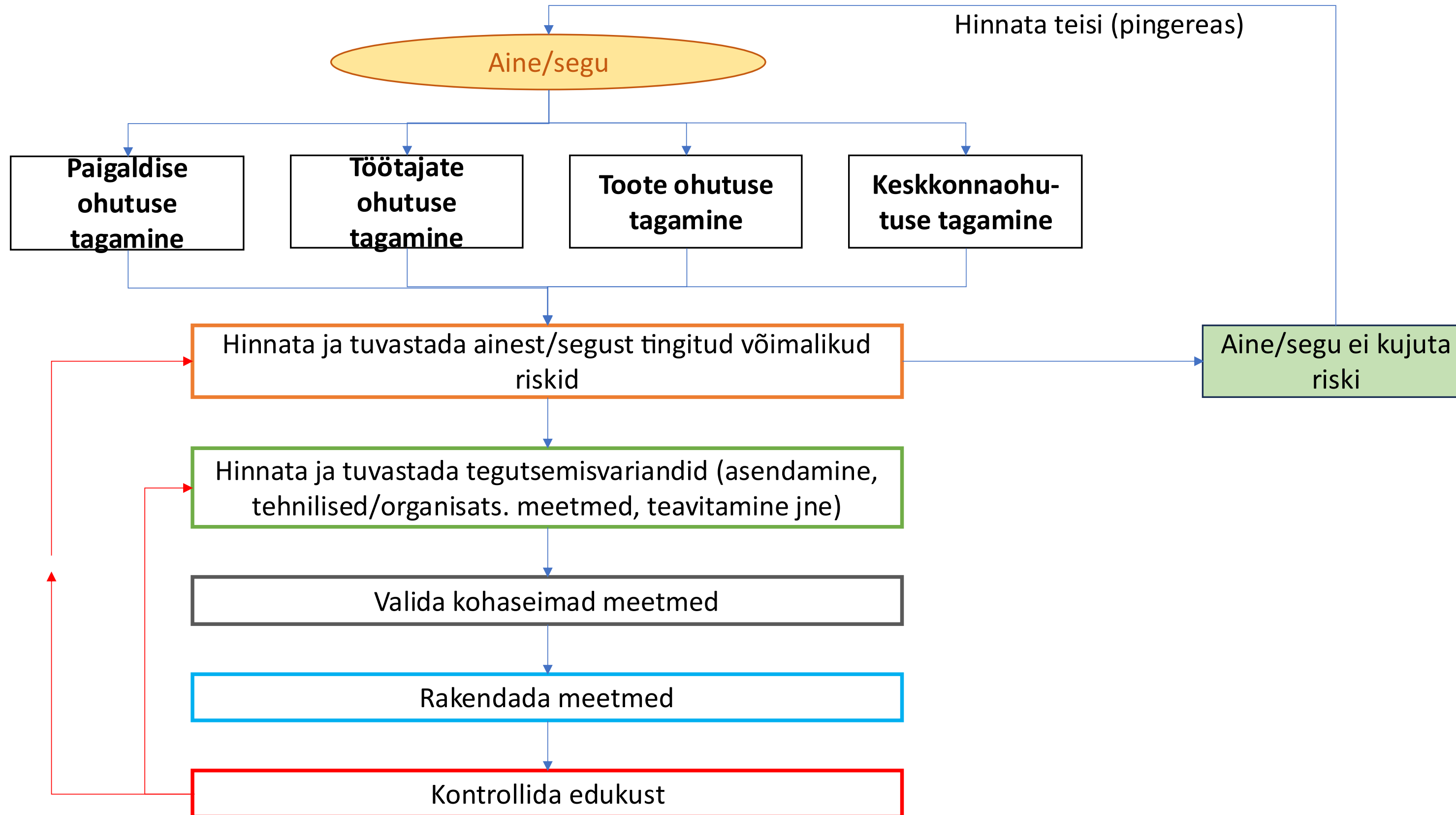
Sisukord

1. Sissejuhatus	8
2. Kemikaalide riskijuhtimise ülevaade	9
2.1. Kemikaalide riskijuhtimissüsteemi eesmärk	9
2.2. Kemikaalide riskijuhtimise põhietapid	10
2.3. Korporatiivsed kemikaalide riskijuhtimissüsteemid	11
2.4. Kemikaalide riskijuhtimissüsteemi põhielemendid	12
3. Kemikaaliarvestus	14
3.1. Õiguslik taust	14
3.2. Kemikaaliarvestuse eelised	15
3.3. Mis teavet peaks kemikaaliarvestus sisaldama?	15
3.4. Integreerimine olemasolevatesse protsessidesse	18
3.5. Sammuviisiline kasutuselevõtmine	18
3.6. Kemikaaliarvestuse kasutamine	20
3.7. Kemikaaliarvestuse uuendamine	21
3.8. Tööriistad ja lingid	21
4. Ettevõtte poliitika ja eesmärgid	22
4.1. Õiguslik taust	22
4.2. Kemikaalipoliitika olemasolu eelised	22
4.3. Ettevõtte poliitika sisu ja eesmärkide näited	22
4.4. Integreerimine olemasolevatesse protsessidesse	26
4.5. Ettevõtte poliitika järkjärguline väljatöötamine	26
4.6. Tööriistad ja lingid	28
5. Vastutusalad, protseduurid ja ressursside jagamine	29
5.1. Õiguslik taust	29
5.2. Vastutuse ja protseduuride määratlemise ning vahendite eraldamise eelised	30
5.3. Mida tuleks kaaluda ja selgeks teha?	30
5.4. 1.1Integreerimine olemasolevatesse süsteemidesse	33
5.5. 1.2Tööriistad ja lingid	33
6. Õigusaktid ja vastavus nende nõuetele	34
6.1. Legal background	34
6.2. Eelised35	
6.3. Mida nõuetele vastavuse jälgimise süsteem hõlmab?	35
6.4. Integreerimine olemasolevatesse protsessidesse	35
6.5. Nõuetele vastavuse jälgimise süsteemi järkjärguline ülesehitamine	35
6.6. Nõuetele vastavusest kaugemale minek	40
6.7. Tööriistad ja lingid	41

7. Hanked	41
7.1. Õiguslik taust	41
7.2. Hanketoimingutes kemikaalidega seotud kriteeriumide arvestamise eelised	42
7.3. Hankekriteeriumide põhimõtted ja eripärad	42
7.4. Integreerimine olemasolevatesse protsessidesse	43
7.5. Sammuviisiline kasutuselevõtmine	43
7.6. Tööriistad ja lingid	44
8. Ladustamine ja paigaldiste ohutus	45
8.1. 1.1Õiguslik taust	45
8.2. Eelised46	
8.3. Integreerimine olemasolevatesse protsessidesse	46
8.4. Samm-sammult	46
8.5. Ohutu ladustamise teabe edastamine klientidele	48
8.6. Tööriistad ja lingid	48
9. Tööohutus ja tervishoid	49
9.1. Õiguslik taust	49
9.2. Eelised	50
9.3. Töökohtade riskianalüüs	50
9.4. Riskijuhtimismeetmed töökohal	52
9.5. Integreerimine olemasolevatesse protsessidesse	56
9.6. Samm-sammult	56
9.7. Tööriistad ja lingid	57
10. Keskkonnaheited ja jäätmed	59
10.1. Õiguslik taust	60
10.2. Eelised60	
10.3. Ettevõtte kemikaalivoo hindamine: massibilanss	61
10.4. Heite vähendamise meetmed	62
10.5. Integreerimine olemasolevatesse protsessidesse	63
10.6. Samm-sammult	64
10.7. Tööriistad ja lingid	65
11. Tooteohutus ja tarbijariskid	66
11.1. Õiguslik taust	66
11.2. Eelised	66
11.3. Tooteohutuse hindamine	67
11.4. Integreerimine olemasolevatesse protsessidesse	68
11.5. Samm-sammult	69
11.6. Tööriistad ja lingid	69

12. Teavitamine	70
12.1. Õiguslik taust	70
12.2. Eelised71	
12.3. Suhtlemine mitmesuguste sihtrühmadega	71
12.4. Keskkonnaalased väited ja ökomärgised	74
12.5. Kemikaalide analüüsimine ja kontrollimine	75
12.6. Integreerimine olemasolevatesse protsessidesse	76
12.7. Samm-sammult	76
12.8. 1.8Tööriistad ja lingid	77
13. Juhtimistsükli sulgemine: tulemuslikkuse mõõtmine ja eesmärkide ülevaatus	79
13.1. Õiguslik taust	79
13.2. Eelised	79
13.3. Edenemise jälgimise põhimõtted	80
13.4. Integreerimine olemasolevatesse protsessidesse	80
13.5. Samm-sammult	80
13.6. Tööriistad ja lingid	81
14. Kemikaalide riskijuhtimise meetodid ja vahendid	81
14.1. Kemikaalide klassifitseerimine	81
14.2. Ohutuskaardid ja ohuteavitus	82
14.3. 1.3Kemikaalide hindamine	86
14.4. Prioriteetide seadmine	90
14.5. Tegutsemisvalikute otsustamine	91
14.6. Asendamine	92
15. Lühendid	98

Kemikaalide riskijuhtimise põhietapid

Kemikaaliarvestuse töövahend – MS Access (tasuta versioon) põhine

- Võimaldab sisestada andmeid nii sisseostetavate kemikaalide kui ka ettevõtte enda toodetavate toodete (st segude või toodete/artiklite) kohta
- Kasutades kindlaksmääratud aruandevorme (reports), on võimalik andmebaasist välja võtta teavet erinevatel eesmärkidel, näiteks nimekirju:
  - kõigist SVHC-sid sisaldavatest sisendmaterjalidest;
  - ettevõtte toodetud toodetest, mis sisaldavad konkreetset ohtlikku kemikaali;
  - kõigist kemikaalidest, mille ohutuskaardid (SDS) on vananenud;
  - kemikaalidest ja nendega seotud andmetest, mille kohta tuleb esitada aruandeid riiklikele ametiasutustele
- Alustamiseks on saadaval lühike inglisekeelne juhend; saadaval eesti keeles

LIFE / FIT FOR REACH

Kemikaaliarvestus

Ava arvestus

Jooksev arvestus

Uus arvestus

Palun lisage või avage arvestus!

Rakenduses navigeerimiseks kasutage ülemise menüüriba kāske.

Valige paremas ülanurgas eelistatud keel.

Rakenduses salvestatakse teie kanded tavaliselt automaatselt. Uute kirjete ja hüpinkakende puhul peate oma kanded kinnitama.

Mõned vormid avanevad kirjutuskaitstud režiimis, kui andmed on juba olemas. Andmete muutmiseks klõpsake vastaval vormil nuppu „Muuda andmeid“.

Selle programmi väljastajad ei vastuta. Programm toetab ainult aruandlusvajadusi, kuid vastutus aruannete või juriidiliste kohustuste täitmise eest jääb kasutajale.

Projekti “Kemikaalidega seotud riskide juhtimine ja alternatiivide hindamine: vahendid ja parimad tavad ringluse toetamiseks, jätkusuutlikumate toodete loomiseks ja kahetsusväärse asendamise vältimiseks” (LIFE FitForREACH-2, No. 101113947 — LIFE22-ENV-EE-LIFE FitforREACH-2) kaasrahastatakse Euroopa Liidu LIFE programmist. Avaldatud seisukohad ja arvamused on siiski ainult autori(te) omad ja ei pruugi kajastada Euroopa Liidu või Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet (CINEA) seisukohti. Nende eest ei saa vastutavaks pidada ei Euroopa Liitu ega rakendusametit.

V 0.5.22
23 May 2026

Chemicals inventory

File CHEMICALS INVENTORY

Avatud.. Tarnija Ainete ostmine **Ainete sisestamine** Segude sisestamine Toote sisestamine Segude väljund Artiklite väljund Aruanded Tarnijate import Segude import Uus.. Segude ostmine Välju File Main SISEND VÄLJUND Hindamine Import

Ainete loetelu Sisendaine

Aine kirjeldus

Aine nimetus

Ostudokumendi vorm [Palun valige]

Sorteer CAS-nime järgi Uus

Muuda andmeid Ära salvesta OK

Chemicals inventory

File CHEMICALS INVENTORY

Avatud.. Tarnija Ainete ostmine **Ainete sisestamine** **Segude sisestamine** Toote sisestamine Segude väljund Artiklite väljund Aruanded Tarnijate import Segude import Uus.. Segude ostmine Välju File Main SISEND VÄLJUND Hindamine Import Eesti / Estonian Keel

Segude ülevaade SEGUD

Segu nimi (sisemine nimi)

Segu kasutatakse ainult abiainena

Segu koostis **Muuda**

Aine	Osakaal % (kaal)	min.	max.

Segu keemiline klassifikatsioon **Määra H-laused**

Tarnija

Lisa tarnija

Segu kaubanduslik nimetus	Tarnija	Ohutuskaart	Ohutuskaardi kvaliteet

Kohapeal käideldud kogused

Maksimaalne kogus laos igal ajal kg

Hinnanguline jäätmeteks minev kogus protsendiliselt %

Ostetud kogus

Lisa Ostmine Muutke ostu

Uus Ära salvesta OK

Chemicals inventory

File CHEMICALS INVENTORY

Avatud.. Tarnija **Ainete ostmine** Ainete sisestamine Segude sisestamine Toote sisestamine Segude väljund Artiklite väljund Aruanded Uus.. Segude ostmine Välju File Main SISEND VÄLJUND Hindamine Import

Purchase SUBSTANCES - Overview

Sorteeri aasta alusel **ALL** eeri aine nimetuse alusel **(All)**

AINE	Majasisen	Tarnijapoolne aine e tootmine nimetus	Tarnija	Ostukuupäev	Details	Kogus [kg aastas]

Redigeerige, klõpsates real **Uus**

Chemicals inventory

File CHEMICALS INVENTORY

Avatud.. Tarnija Ainete ostmine **Ainete sisestamine** **Segude sisestamine** Toote sisestamine Segude väljund Artiklite väljund Aruanded Tarnijate import Segude import Uus.. Segude ostmine Välju File Main SISEND VÄLJUND Hindamine Import

Sisestage toode

Sisendtootenimetus

SVHC sisendtootes

Sisalduva SVHC-aine nimetus	CAS nr.	SVHC-aine kontsentratsioon (kui	SVHC-aine kontsentratsioon >

Lisage SVHC

Palun sisestage siia ainult need sisendtooted, mis sisaldavad väga ohtlikke aineid (SVHC) ja sisalduvad teie toodetud toode(s)tes.

Muuda Ära salvesta OK

Üldine informatsioon				CLP klassifikatsioon		Tootmisprotsess		
No.	Toote/segua/aine nimetus	Ohtliku aine segus	Aine kontsentratsioon (vahemik) segus %	Aine kordumatu tunnus (segus), nt. CAS number või EÜ number	Ohupiktogramm	Ohulaused	Saatus/eesmärk: sisaldub tootes xyz või abiaines	Kontsentratsioon lõpptootes
1								
2								
2,1								
2,2								
2,3								
3								
4								
5								
6								
7								

Täpsustage, kuidas aine (segus) ettevõttest väljub; st kas see sisaldub tootes (millises tootes), kas see on abiaine ja aurustub, reageerib või muutub jäätmeteks? See teave on kasulik kemikaali liikumise jälgimiseks läbi ettevõtte

Aine (algselt segu osa) kontsentratsioon lõpptootes (kui see on asjakohane)

Muu teave		Tarnija		Hoiustatud kogus: aasta algus		Hoiustatud kogus: aasta lõpp		Ohutuskaardi asukoht		Juriidiline teave		Ohutuskaardi kvaliteet		Tarnija hindamine	
Ostetud summa aastas	Ohutuskaardi kuupäev														

Aasta jooksul ostetud aine või segu kogus

Ohutuskaardi väljaandmise või viimase läbivaatamise kuupäev, see tuleks leida ohutuskaardi ülaosast (kõige värskem teave kemikaalide kohta peaks olema ettevõttes)

See hõlbustab ohutuskaardi säilitamiskoha tuvastamist. Samuti võib võimaluse korral lisada veebilingi

Siia saate sisestada, kui on mingeid piiranguid, teavitamiskohustusi või muid seadusest tulenevaid nõudeid, mida tuleb järgida. See võib toetada nt. tegevusvajadustel põhinevate prioriteetide seadmist või juriidiliste kohustuste täitmist

Siin saate sisestada oma hinnangu ohutuskaardi kvaliteedi kohta. See võib aidata teil otsustada, kas usaldate ja soovite tarnijalt ostmist jätkata

Siin saate teha märkmeid oma tarnija hea või ebameeldiva käitumise kohta. See dokumentatsioon aitab teil tarnijasuhteid üle vaadata ja tulevaste ostude üle otsustada (st kui tarnija ei tee head koostööd, võite soovida muuta)

Kemikaali ohukaart

Kemikaali nimetus

XXX

Kaubanduslik nimi (kui on)

Ohumärgistus

Terviseoht

Kahjulik, ärritav

Tunnussõna:

NB! On täidetud näidisena!

Ohulauseid:

H315 Põhjustab naha ärritust
 H317 Võib põhjustada allergilist naha reaktsiooni
 H319 Põhjustab tugevat silmade ärritust
 H332 Sissehingamisel kahjulik
 H334 Sissehingamisel võib põhjustada allergia- või astma sümptomeid või hingamisraskusi
 H335 Võib põhjustada hingamisteede ärritust
 H351 Arvatavasti põhjustab vähktõbe
 H373 Pikaajalisel või korduval kokkupuutel võib kahjustada elundeid

Olulisemad Hoiatuslaused:

P260 Mitte hingata sisse tolmu/suitsu/gaasi/auru/ pihustatud ainet
 P280 Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille

Personaalne kaitse

Silmade kaitse: Kanda kaitseprille

NB! On täidetud näidisena!

Naha kaitse: Kanda kaitsekindaid

Keha kaitse: Kanda kaitseriietust

Hingamisteede kaitse: Kasutada kohtventilatsiooni

Ebapiisava ventilatsiooni või lekke korral kanda respiraatorit!

Esmaabi andmise viisid

Sissehingamisel:

Nahale sattumisel:

Silma sattumisel:

Allaneelamisel:

Vaevuste püsimisel pöörduda arsti poole!

Tegutsemine tulekahju korral

Sobivad kustutusvahendid:

Ei tohi kasutada:

Tegutsemine lekke korral

Kanda kaitseriietust, -prille, -kindaid, lisaks kasutada respiraatorit!

NB! On täidetud näidisena!

Kasutada "Lekketõkke komplektis" olevat varustust!

Piirata lekke levik. Võimalusel koguda mahasattunud puhas aine kokku.

Katta ülejäänud mahasattunud aine vedelikku siduva ainega (absorbent, liiv või saepuru).

Jäätmekäitlus

Tegemist on ohtliku ainega ning jäägid koguda eraldi selleks ettenähtud konteineritesse:

Ohutuskaardi kontrollnimekiri vastavalt komisjoni määrusele (EL) 2020/878 (hõlmab REACH-määruse II lisa viimaseid muudatusi)

Ohutuskaart on vahend keemilise aine või segu kohta teabe edastamiseks tarneahelas.

ECHA ohutuskaartide koostamise juhend: https://echa.europa.eu/documents/10162/2324906/sds_et.pdf/cb6e4224-ccd9-45e6-be8e-17bc91c1d3c4

Jagu	Kontrollküsimus	Selgitus	Sinu vastus	Märkmed
Üldine teave ohutuskaardi kohta	1. Kas ohutuskaardil on 16 jagu? 2. Kas ohutuskaart on EL liikmesriigi ametlikus keeles (eesti keeles)? 3. Kas ohutuskaardi koostamise ja läbivaatamise/uuendamise kuupäev on märgitud? 4. Kas ohutuskaardi versioon on märgitud? Kas leheküljed on nummerdatud? 5. Kas toote märgistusel olev teave vastab täpselt ohutuskaardi 1. ja 2. jaos esitatud teabele?	Nõuded ohutuskaardile on sätestatud REACH-määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklis 31. Ohutuskaardi ajakohastamise kuupäev ei tohi olla varasem kui 1. jaanuar 2023, vastavalt komisjoni määrusele (EL) 2020/878. Ohutuskaart võib olla kättesaadav paberkandjal või elektroonilisel kujul.		
1. Aine/segu ning äriühingu/ettevõtja identifitseerimine	1. Kas on esitatud toote identifikaator – aine nimetus, CAS- või EÜ-number? 2. Kui toode on aine, kas on esitatud REACH registreerimisnumber? <i>UFI-kood tuleb tavaliselt märkida etiketile. UFI-koodi märkimine ohutuskaardile ei ole kohustuslik, kuid seda võib teha vabatahtlikult. Ainult pakendamata segude puhul tuleb UFI-koodi märkida ohutuskaardile või lisada see vajaduse korral CLP-määruse artikli 29 lõikes 3 osutatud etiki elementide koopia.</i>	Toote identifikaator – vastavalt CLP-määruse artikli 18 lõigetele 2 ja 3. REACH registreerimisnumber koosneb 18-kohalisest numbrist. REACH-määruse artikkel 6 sätestab registreerimisnõuded. REACH registreerimisest vabastused, mille puhul registreerimisnumbri puudumine ei ole nõuetele vastavuse rikkumine, on sätestatud artiklis 2. Segude puhul on komponentide registreerimisnumbrid esitatud jaotises 3.		
	3. Kas aine või segu kasutusala on määratud?	Kemikaale tuleb kasutada vastavalt ohutuskaardil määratletud kasutusviisidele (nt nõudate puhastamine)		

Ohutuskaardi kontrollnimekiri (SDS kvaliteedi kontroll; väljavõte)

4		5. Kas on esitatud teave muude ohtude kohta, mis ei ole (veel) kajastatud kemikaalide klassifikatsioonis: a) PBT, vPvB, PMT, vPvM või EDC; ohuklassid on olemas, kuid registreerijatel/teatajatel võivad puududa andmed iseklassifitseerimiseks b) tolmu plahvatuse oht, ristsensibiliseerimine, külmumine, tugev lõhna- või maitsepotentsiaal või keskkonnamõjud, nagu oht mullas elavatele organismidele, fotokeemiline osooni tekkimise potentsiaal? (Fotokeemiline osooni tekkimise potentsiaal on keskkonnamõju näitaja, mis kirjeldab, kui palju keemiline aine atmosfääri paisamisel aitab kaasa maapinnalähedase osooni (sudu) tekkele)	Nõutud on esitada teave ohtude kohta, mis ei kajastu PBT/vPvB ja EDC (<i>endocrine disrupting chemical; endokriinfunktsiooni kahjustav kemikaal</i>) klassifikatsioonis; samuti tuleks esitada teave muude ohtude kohta, sealhulgas PMT/vPvM kohta.		
5	3.Koostis/teave koostisainete kohta	1. Kas on esitatud koostisosade identifikaatorid – aine nimetus, CAS- ja EÜ-number? Kas on märgitud ainete kontsentratsioon segus? Kui segus on nanovorme, kas on märgitud nanovormide osakeste omadused?	Näide on toodud ECHA Ohutuskaartide koostamise juhendis, lk 47. Lehekülgedel 50–51 on teave ohuklasside ja kategooriate kontsentratsioonipiiride kohta, kui ained tuleb märkida sellesse jaotisesse. Kui segus sisalduv aine ei ole ohtlik, st ei vasta klassifitseerimiskriteeriumidele ega põhjusta muid ohte, ei ole vaja seda selles jaotises märkida, nt vesi, glütseriin.		
6			https://echa.europa.eu/documents/10162/2324906/sds_et.pdf/cb6e4224-ccd9-45e6-be8e-17bc91c1d3c4		
7		2. Kas koostisainete klassifikatsioon vastab ECHA andmebaasis olevatele andmetele?	https://echa.europa.eu/information-on-chemicals		

Lihtne alternatiivide hindamisvahend segude tootjatele

3 Alternatiivide hindamise kaalutlused	5
3.1 Esialgne hinnang	6
Sõelumine vastavalt ohtudele	6
Väljasõelumine tehnilistest või majanduslikest kriteeriumitest lähtuvalt	8
3.2 Ohu ja kokkupuute hindamine	9
OHT	9
KOKKUPUUDE	10
3.3 Tehniline jõudlus ja majanduslik hinnang	12
TEHNILINE TEOSTATAVUS	12
MAJANDUSLIK TEOSTATAVUS	12
3.4 Keskkonnamõju hindamine	12
3.5 Täiendavad hinnangud	17
Lisad	18
Lisa 1. Alternatiivide hindamisraamistike loetelu	18
Lisa 2. Ressursid ja töövahendid alternatiivide hindamiseks	20
Lisa 3. Keemilise asendamise juhtumiuuringute ja juhtumiuuringute andmebaaside loend	21
Kasutatud kirjandus	22

ChemSelect – kemikaalide jätkusuutlikkuse hindamise töövahend

- Veebirakendus, mis toetab ainete ja segude jätkusuutlikkuse hindamist
- Saab luua jätkusuutlikkuse profiili (9 kriteeriumit) ja võrrelda erinevaid aineid ja segusid
- Saab kasutada kemikaali-alaste baasteadmistega (st peaksite tundma ohutuskaarte ja mõistma nende põhisisu)
- Mõned juhised on lisatud tööriista endasse (ülemine navigeerimisriba)
- Tööriist on tasuta
- Saadaval erinevates keeltes, sh eesti keel
- ChemSelect ei ole andmebaas, vaid tarkvaratöövahend; hinnatavate või võrreldavate kemikaalide teave tuleb tööriista sisestada

ChemSelect
Import Eksport Konto

ChemSelect ChemSelect toetab protsesside ja toodete jaoks säästvamate kemikaalide valimist

Mida saab ChemSelectiga teha?

Hinnang: Kui jätkusuutlikud on meie kasutatavad kemikaalid?

Asendamine: Millised alternatiivid on kõige jätkusuutlikumad, kui me ei soovi enam teatud aineid segudes kasutada?

Kommunikatsioon: Soovime oma kliente teavitada tootealternatiivide jätkusuutlikkusest!

ChemSelect pakub neile ja teistele küsimustele kiireid ja lihtsaid vastuseid – looge vaid mõne sammuga oma kemikaalide jätkusuutlikkuse profiile või jätkusuutlikkuse võrdlusi. Kui soovite ChemSelecti kohta rohkem teada saada, külastage Saksa Keskkonnaameti veebilehte: [ChemSelecti](#)

Keele valik: EESTI

Alustage jätkusuutlikkuse hindamist

Ainete registreerimine

Tarnijate info sisestamine

Näpunäited ja nipid

Segude info sisestamine

Kasutusstsenaariumide loomine

Kui soovite oma loodavaid andmeid salvestada, looge palun konto. Teise võimalusena võite ChemSelecti käivitada ilma registreerimata.

Segude jätkusuutlikkuse võrdlus

Kuva detailid

segu	Black Conformal Coating	SCC3 Conformal Coating
Probleemsete ainete nimekirjad	3 koht 1	3 koht 2
füüsikalise-keemilised omadused	3 koht 1	3 koht 1
Terviseohtlikkus	4 koht 1	4 koht 2
KMR	4 koht 1	4 koht 2
Endokriinne	4 koht 1	4 koht 2
Nahk/silm	3 koht 1	3 koht 1
Muud kahjud	3 koht 1	3 koht 1
Keskkonnoahtlikkus	4 koht 1	4 koht 2
Keskkonnoahtlikkus	3 koht 1	3 koht 1
PBT/vPvB + levi	4 koht 1	4 koht 2
PMT/vPvM	4 koht 1	4 koht 2
Endokriinne	4 koht 1	4 koht 2
Kokkupuutepotentsiaal töökohtadel	-2 koht 1	-2 koht 1
Nahakaudne	-2	-2
Sissehingamine	-2	-2
Kokkupuutepotentsiaal tarbijale	-2 koht 1	-2 koht 1
Nahakaudne	-2	-2
Sissehingamine	-2	-2
Suukaudne	-2	-2
Kokkupuutepotentsiaalne keskkonnaga	-2 koht 1	-2 koht 1
Vesi	-2	-2
Õhk	-2	-2
Pinnas	-2	-2
Kliima ja osoon	-1	-1
Globaalse soojenemise potentsiaal	-1	-1
CO2 heitmed	-1	-1
Osoonikihi kahjustumine	-1	-1
Ressursi tarbimine	-1	-1
Energiat	-1	-1
Vesi	-1	-1
Toorained	-1	-1
Ringlusesse võtmise võimekus	4 koht 1	4 koht 2
Taastamine/saagis	4 koht 1	4 koht 2
Reostus	4 koht 1	4 koht 2
Tarnija vastutus	-1 koht 1	-1 koht 1
Töölised	-1	-1
Keskkond	-1	-1
Sotsiaalne keskkond	-1	-1

- Punane: ei ole jätkusuutlik (tase 5)
- Kollane: keskmine jätkusuutlikkuse väärtus (tase 3)
- Roheline: jätkusuutlik (tase 1)
- Roosa: Küsimus(t)ele vastamiseks napib infot (tase 4)
- Hall: kriteeriumi pole (veel) töödeldud (tase -1)
- Helesinine: kriteerium ei ole asjakohane (tase -2)

Koolitusprogramm

Koolitusmoodulid tehakse kättesaadavaks KTÜ Moodle'i platvormil

Sissejuhatus
kemikaalide
riskijuhtimis-
süsteemi

Õigusaktid &
vastavus

Kemikaalide
riskihindamine

Teadmised ohtudest

Kemikaalide
arvestus

Kemikaalide
ladustamine

Hanked

Asendamine ja
alternatiivide
hindamine

Tööohutus ja
töötervishoid

Keskkonnaheitmed
ja jäätmed

Suhtlus tarneahelas

Kemikaalidega
seotud
teabevahetus
toodete kohta

ÜLEVAADE

Hanked

7. moodul

Kestus:
30 minutit

Raskusaste:
Põhiteadmised

Sihtrühm:
Ettevõtted

Eesmärk

Selgitada, miks tuleks hankimisel kemikaalidega arvestada ning anda ülevaade keskkonnahoidlikest hangetest ja nende praktilisest rakendamisest.

ÕPITULEMUSED

- Peamiste kemikaalidega seotud hankekriteeriumide tundmine
- Keskkonnahoidlike hangete põhimõtete mõistmine
- Peamised juhendid ja standardid (nt GPP, ISO 20400)
- Kemikaalide hankimisega seotud prioriteetide ja eesmärkide seadmine

MIKS SEE ON OLULINE

Tervis

Vähem ohtlikke kemikaale
= vähem terviseriske

Keskkond

Vähem ohtlikke jäätmeid ja heitmeid
= väiksem keskkonnamõju

Nõuete täitmine

Süsteemne kontroll tagab
vastavuse õigusaktidele

Ettevõtte maine

Ettevõtte tegevuse keskkonnatoime
parandamine aitab tugevdada selle
mainet

PEAMISED JÄRELDUSED

Keskkonnahoidlike hangete eesmärk on ühendada organisatsiooni vajadused keskkonnahoidlike ja sotsiaalsete eesmärkidega.

Keskkonnahoidlike hangete rakendamis aitavad lihtsustada erinevad töövahendid, juhendid ning tunnustatud ökomärgised.

Selgete eesmärkide seadmine ning konkreetsete kriteeriumide määramine aitab tagada järjepideva arengu keskkonnahoidlike eesmärkide suunas.

KONTROLLKÜSIMUSED

1:

Miks on ohutumate kemikaalide kasutamine ettevõtte jaoks oluline?

- A: See tagab toodetele madalama hinna
B: See vähendab terviseriske, ohtlike jäätmete teket ja keskkonnamõju
C: Sest siis kaob vajadus ohutuskaartide järele

2:

Mida peab ostja jälgima, kui ettevõtte soovib vältida väga ohtlikke aineid (SVHC)?

- A: Transpordidokumente
B: Tarnijate arveid
C: Ohutuskaardi 2. või 3. jaotist

LIFE / FIT FOR REACH

Täna tähelepanu eest!

heli.nommsalu@bef.ee